

УДК 811-81'25

DOI <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2026.1.18>

Ю. В. ЛІТКОВИЧ

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземної та української філології,

Луцький національний технічний університет, м. Луцьк, Україна

Електронна пошта: litkovych@ukr.net

orcid.org/0000-0003-4962-0617

Л. В. КОВАЛЬЧУК

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри англійської мови,

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

Електронна пошта: kovalchuk.liudmyla@vnu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-4531-1326>

НЕВЕРБАЛЬНЕ ПРЕДСТАВЛЕННЯ КОНЦЕПТУ НЕЗЛАМНІСТЬ В АНГЛОМОВНОМУ ВОЄННО-ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Стаття присвячена дослідженню невербального представлення концепту НЕЗЛАМНІСТЬ в українському воєнно-політичному дискурсі, що сформувався після початку повномасштабної російсько-української війни. Аналіз ґрунтується на міждисциплінарному підході, який поєднує засоби мультимодального критичного дискурс-аналізу, інтерпретацію візуальних наративів та елементи соціосеміотики. Особливу увагу приділено тому, як невербальні компоненти, такі як: зображення, символи, жести, кольорові коди, архітектоніка візуальних повідомлень, формують ідентифікаційні рамки та укорінюють ідею стійкості як базової характеристики колективного українського досвіду.

У статті розглянуто роль стратегічного фреймінгу в медійному середовищі, зокрема в тому, як різні джерела масової інформації конструюють образ незламності через візуальні патерни, символічні опозиції та емоційно марковані репрезентації. Окремо проаналізовано транснаціональний вимір поширення візуальної підтримки України, який демонструє здатність мультимодальних символів долати мовні та культурні межі.

Додатково у статті обґрунтовується роль невербальних засобів як ключових механізмів мобілізації суспільних емоцій та конструювання колективної суб'єктності в умовах воєнної загрози. Особлива увага приділяється тому, як жести, тілесні пози, візуальні метафори та символічні просторові структури інтегруються у воєнно-політичний дискурс і перетворюють абстрактне поняття НЕЗЛАМНІСТЬ на доступний для масової аудиторії, емоційно наповнений і легко впізнаваний образ. Такий підхід дозволяє простежити, яким чином візуальна риторика сприяє формуванню спільної національної пам'яті, посилює почуття солідарності та підтримує психологічну витривалість населення, а також як ці процеси відбуваються у взаємодії з глобальними медіапотокми.

Ключові слова: невербальна комунікація, мультимодальність, концепт НЕЗЛАМНІСТЬ, воєнно-політичний дискурс, українська ідентичність, національна стійкість.

Поставлення проблеми. Невербальне представлення включає різні способи передачі інформації, що виходять за межі усної або письмової мови. Мультимодальні способи передачі концепцій включають візуальні, слухові, жестові, просторові та інші форми, які можуть сприйматися людськими органами чуття. Значення мультимодальності полягає в тому, що в поєднанні з вербальними виразами вони поглиблюють розуміння, доповнюють багатшарову структуру поняття та дозволяють сприймати та інтерпретувати

його в конкретних культурних та історичних контекстах. У семіотиці такі невербальні сигнали визначаються як знаки та символи, що несуть асоціативні значення, які походять із спільного досвіду, культурних практик та цінностей [Bellucci 2017].

Когнітивна лінгвістика висуває теорію, описану в концепції втіленого пізнання Лакоффа і Джонсона, що на формування понять впливає досвід фізичної та сенсорної взаємодії зі світом. Іншими словами, згідно з концепцією втіленого пізнання, тілесний досвід відіграє центральну

роль у механізмі сприйняття, концептуалізації та передачі складних ідей у людському розумі. Сенсорний досвід, пов'язаний з концептом НЕЗЛАМНІСТЬ, може бути представлений як уявлення про тривалі фізичні труднощі, може містити візуальні символи опору або спільні дії, що є невід'ємною частиною прототипу поняття.

Різні типи невербальних репрезентацій, що взаємодіють у певному контексті, збагачують шари значення, що виходять за межі слів, сприяючи концептуалізації стійкості. Типи невербальних репрезентацій включають жести та мову тіла, візуальні символи та емблеми, символіку кольорів, просторову організацію та фізичні структури, символічні дії та ритуали.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження невербальної комунікації та мультимодального конструювання смислів у воєнно-політичному дискурсі формують міждисциплінарне поле, у межах якого поєднуються напрацювання семіотики, когнітивної лінгвістики, медіастудій і соціальної комунікації. У працях Ч. Пірса та У. Еко закладено фундаментальні підходи до інтерпретації знаків і символів, що дозволяє розглядати жестові та візуальні форми як соціально марковані індексальні одиниці, тісно пов'язані з культурною пам'яттю. Подальші дослідження, зокрема Лемке (2009), зосереджені на мультимодальних стратегіях і феномені "identity alignment", що пояснює узгодженість наративів у політичних і медійних практиках. Лін і Чіанг (2015) розробили підхід до мультимодального аналізу злиття, який окреслює взаємодію між візуальними, вербальними та символічними ресурсами з метою посилення когнітивного впливу на аудиторію. У контексті цифрового медіапростору важливими є також роботи Offi, Alam & Imran (2020), що демонструють потенціал мультимодального глибинного навчання для аналізу великих обсягів соціальних даних, включно з візуальними репрезентаціями стійкості та солідарності у періоди криз. Сукупність цих досліджень створює теоретичну та методологічну основу для осмислення невербального представлення концепту НЕЗЛАМНІСТЬ у сучасному українському воєнно-політичному дискурсі.

Мета статті – з'ясувати механізми невербального представлення концепту НЕЗЛАМНІСТЬ у сучасному українському воєнно-політичному

дискурсі шляхом комплексного аналізу жестових, візуальних, просторових та мультимодальних засобів, а також визначити їхню роль у формуванні колективної ідентичності, конструюванні наративів стійкості та відображенні культурно-історичної пам'яті в умовах російсько-української війни.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розглядаючи вплив кольорів у контексті концепту НЕЗЛАМНОСТІ, синій і жовтий кольори державного прапора постають носіями подвійної символіки: синій репрезентує небо та слугує метафорою миру й гармонії, тоді як жовтий, що асоціюється з пшеничними ланами, уособлює процвітання та витривалість. У сучасному воєськово-політичному дискурсі символічне значення кольорів національної символіки, зокрема прапора, набуває особливої актуальності, оскільки виступає важливим засобом репрезентації держави, формування її самоідентифікації та зміцнення національної ідентичності. Крім того, використання синього та жовтого кольорів у плакатах, гаслах і товарах сприяє консолідації суспільства, забезпечуючи людям відчуття належності до ширшої спільноти та підтримуючи емоційний зв'язок із нацією.

Невербальне представлення концепту НЕЗЛАМНІСТЬ може також виявлятися у просторових формах організації, зокрема у меморіальних комплексах і пам'ятниках. Просторовим символом цієї концепції виступає Майдан Незалежності в Києві, який став знаковим місцем, що уособлює утвердження волі навіть у контексті насильства. Нині Майдан Незалежності функціонує як простір вшанування пам'яті загиблих унаслідок війни, де люди розміщують прапори з іменними підписами на знак пошани.

Невербальні практики включають також символічні дії та публічні ритуали, зокрема святкування Дня незалежності України, мітинги на підтримку військовополонених та інші форми колективних зібрань, які становлять засоби підкреслення поняття НЕЗЛАМНІСТЬ. Такі дії втілюють колективну ідентичність і рішучість українського народу, що становить основу національної ідеї. Розміщення державних прапорів функціонує як ритуальна практика, яка одночасно репрезентує скорботу та солідарність, посилюючи уявлення

про НЕЗЛАМНІСТЬ через формування тяглого зв'язку між жертвами минулого та сучасною силою [Мялковська & Мурована 2024].

Таким чином, зазначені невербальні компоненти сприяють концептуалізації поняття НЕЗЛАМНІСТЬ, створюючи просторово-соціальне середовище, у якому значення цього концепту стає відчутним завдяки спільним діям, образам та просторовим символам. Мультиmodalні засоби вираження трансформують абстрактну ідею на конкретну реальність у межах національної свідомості.

Застосування мультиmodalності з метою поширення концепту НЕЗЛАМНОСТІ у воєнно-політичному дискурсі виконує як комунікативні, так і афективні функції. Невербальні сигнали постають необхідним компонентом для ефективного охоплення широкої аудиторії, оскільки через візуальні, слухові та символічні канали вони здатні як привертати увагу, так і викликати емоційні реакції.

Невербальні символи, включно з національним гімном, державним прапором і символічними жестами, забезпечують формування почуття єдності, актуалізуючи колективну гордість і солідарність. Значущість таких символів простежується, зокрема, у зростанні популярності гімну Січових стрільців "Ой у лузі червона калина", який функціонує як нагадування про історичний опір, спільні цілі та незламний дух народу, а відтак стає елементом, що втілює концепт НЕЗЛАМНІСТЬ у колективній ідентичності.

Невербальні символи здатні передавати повідомлення, які складно або неможливо виразити вербально. Наприклад, рішення політичного лідера з'явитися на переговорах або зустрічах із главами інших держав у військовому чи наближеному до військового одязі демонструє рішучість, солідарність із народом і безпосередню причетність до військових подій, водночас сигналізуючи про готовність ухвалювати важливі рішення навіть без прямого вербального декларування. У своїй статті "The Man in the Olive Green Tee" журналістка The New York Times Ванесса Фрідман розглядає одяг президента України як метафоричне зображення боротьби між російським Голіафом та українським Давидом, між гординою та героїзмом. У статті також наведено коментар економіста Пітера Шиффа, який охарактеризував такий одяг як недоречний

під час виступу перед Конгресом: "Я розумію, що часи важкі, але хіба президент України не має костюма?". Втім, журналістка підкреслює, що такий вибір одягу є жестом поваги та лояльності до народу, який він представляє, а також функціонує як нагадування про реалії, що залишаються поза публічним поглядом. Отже, подібна стратегія формує асоціативний зв'язок між лідером і концептом НЕЗЛАМНОСТІ, конструюючи образ рішучості й єдності, що сприяє зміцненню морального духу населення та одночасно передає важливі наративи й повідомлення міжнародній спільноті [Friedman 2022].

Часто невербальні символи, що функціонують у військовому та політичному дискурсі, мають глибокі історичні корені й апелюють до колективної пам'яті про боротьбу проти гноблення. Такі відсилання до минулого вибудовують безперервність наративу про НЕЗЛАМНІСТЬ, у межах якого сучасні виклики інтегруються в ширший історичний контекст, що уможливорює встановлення історичних паралелей і підсилює наголос на необхідності солідарності та спільних дій перед зовнішньою загрозою.

Поєднання візуальних, звукових і просторових образів виступає особливо ефективним механізмом репрезентації концепту НЕЗЛАМНІСТЬ, яка ґрунтується на глибоких історичних, культурних і психологічних детермінантах. Невербальні складники формують багатопланове сенсорне середовище та систему символічних значень, що виходять за межі мовного вираження і посилюють як емоційне, так і когнітивне осмислення феномена НЕЗЛАМНОСТІ.

Одним із найвиразніших візуальних артефактів, що передавав семантику НЕЗЛАМНОСТІ в контексті сучасного етапу російсько-української війни, стало відео, зняте українськими військовими під час окупації Балаклії у вересні 2022 року, на якому вони зафіксували вірш Тараса Шевченка "Боріться – поборете!" під зірваним банером із російським пропагандистським гаслом. Цей візуальний образ виконує функцію символічного маркера, що актуалізує незламну волю українського народу й установлює прямий зв'язок між історичним минулим і сучасністю, між концептом НЕЗЛАМНОСТІ та національною культурною спадщиною.

Монументальні споруди та архітектурні об'єкти також виступають матеріальними

репрезентаціями ідеї НЕЗЛАМНОСТІ. Показовим прикладом є пам'ятник "Батьківщина-Україна" та процес його декомунізації у 2023 році, коли радянський символ серпа й молота було замінено на український національний герб. Пам'ятник набуває значення матеріального свідчення стійкості та НЕЗЛАМНОСТІ нації перед зовнішніми загрозами. У соціальних мережах цей процес супроводжувався активними дискусіями та порівняннями між київським монументом "Батьківщина-Україна" та скульптурою "Батьківщина кличе" у Волгограді, у межах яких користувачі звертали увагу на різочу символічну відмінність між ними. Учасники дискусій наголошували, що київський монумент, який тримає меч і щит, має стриманий вираз обличчя та "спрямовує погляд" на Схід, різко контрастує з волгоградською скульптурою, де зображено фігуру з агресивним виразом обличчя, мечем, спрямованим на Захід, і характерним жестом заклик. Таке порівняння демонструє, яким чином індивіди інтерпретують візуальні символи та як український монумент актуалізує почуття стійкості, національної гідності й прагнення миру.

Кожна історична подія залишає свій відбиток у колективній свідомості та знаходить відображення в невербальних символах, які репрезентують її дух, значущість і пам'ять. Символи миру, такі як квітка маку, голуб чи оливкова гілка, а також дзвін свободи та інші знакові образи вміщують у собі комплекс цінностей, досвідів та історичних уроків, що мають важливе значення для формування й розвитку глобальної спільноти. Це підтверджує, що невербальні символи відіграють суттєву роль у сучасному військово-політичному дискурсі України, оскільки вони формують тривкі репрезентації боротьби, стійкості, національної гордості, ідентичності та єдності.

Одним із ключових аспектів мультимодальної комунікації в умовах війни є динамічність, адже, на відміну від рефлексивних чи споглядальних повідомлень мирного часу, контент воєнного періоду акцентує увагу на оперативній передачі ситуацій або емоційних станів. Відтак мультимодальні повідомлення часто містять імпліцитний або експліцитний заклик до дії. Цю трансформацію можна інтерпретувати в межах семіотичного підходу, який досліджує,

яким чином символи, кольори та культурні коди застосовуються для передання складних або емоційно насичених змістів у лаконічній і концентрованій формі. Дослідження підтверджують, що подібні повідомлення відіграють важливу роль у процесах формування ідентичності під час суспільних криз [Van Leeuwen 2021].

Реалізацію такого заклик до дії продемонструвала міжнародна спільнота, зокрема під час флешмобу "Free the Leopards!", спрямованого проти небажання німецького уряду передати Україні танки Leopard-2. У мережі активно поширювалися зображення леопардів як тварин, користувачі публікували світлини в одязі з леопардовим принтом, було створено численну кількість плакатів і мемів із вимогою надати цей вид озброєння Україні. Мультимодальна репрезентація танків виникла на основі асоціативної аналогії між характерним забарвленням тварини та назвою військової техніки.

Перспективним напрямом для аналізу впливу культурних й історичних чинників на сприйняття мультимодальних повідомлень є культурна семіотика, яка досліджує функціонування культурних знаків у певних соціокультурних контекстах. У випадку аналізу мультимодального контенту воєнного часу особливу увагу привертає повторюване використання культурних й історичних символів (соняшники, окремі музичні інструменти, специфічні кольорові рішення, елементи фольклорної символіки), що формує стійку нарративну лінію НЕЗЛАМНОСТІ та національної ідентичності. Такі знаки здатні відображати унікальні соціальні цінності та історичні алюзії, релевантні певній аудиторії. У контексті мультимодальних елементів українського воєнного та політичного дискурсу це можна проілюструвати використанням вишитих орнаментів, які мають регіональні варіації та наділені специфічним символічним значенням кожного елемента [Adami 2016]

Як зазначалося раніше, соціальні медіа стали ключовою платформою репрезентації концепту НЕЗЛАМНІСТЬ. Такі платформи, як Twitter (X), Telegram, Instagram та Facebook, створюють умови для мультимодального вираження цього концепту, оскільки дозволяють поєднувати текстові, візуальні, аудіальні та відеокомпоненти в інтегровані комунікативні наративи.

Наприклад, хештеги #StandWithUkraine та #SlavaUkraine виконують функцію мобілізаційних сигналів, супроводжуючись візуальними матеріалами, зокрема фотографіями українців, які демонструють прояви НЕЗЛАМНОСТІ й підсилюють почуття солідарності. Під цими хештегами, зокрема, поширювалася ілюстрація художниці Марини Соломенникової, створена на основі фотографії киянки Тетяни Близняк, яка годує свою дитину в метро під час російського обстрілу (рис. 2). Це зображення та його інтерпретація отримали назву "Київська Мадонна", що настільки вразила міжнародну спільноту, що була обрана як покровительський символ католицької парафії в Неаполі.

Рис. 1

У цій ілюстрації сучасний контекст використовується для акцентування тематики НЕЗЛАМНОСТІ, святості та материнського захисту в умовах російсько-української війни. Жінка зображена через ніжні материнські жести, коли вона тримає та годує своє немовля. Ілюстрація апелює до образу, пов'язаного з Дівою Марією, оскільки така релігійна інтертекстуальність символізує чистоту та репрезентує сакральну любов і НЕЗЛАМНІСТЬ. Така символіка дозволяє інтерпретувати сцену не лише як фіксацію виживання в умовах небезпеки, але й як уособлення відданості та сили. Враховуючи результати аналізу лексичного та семантичного поля поняття НЕЗЛАМНІСТЬ, яке охоплює також значення відродження та відновлення, образ дитини постає ключовим елементом, оскільки він уособлює надію на майбутнє, що неминуче постане попри воєнні випробування.

Український прапор та схема київського метрополітену, використані як тло ілюстрації,

функціонують як вагомні символічні компоненти. Метро, що в умовах повітряних тривог виконує роль бомбосховища, набуває значення простору захисту, тоді як своєрідний "ореол", сформований позаду жіночої фігури, акцентує увагу на НЕЗЛАМНОСТІ та здатності до виживання серед хаосу й терору.

Важливим аспектом є також колірний контраст. Тепле, насичене світло, спрямоване на жінку та дитину, створює своєрідну захисну ауру та підсилює відчуття надії. Приглушений і похмурий фон різко контрастує з м'яким освітленням постатей, що символізує темряву війни. Такий контраст підкреслює внутрішню НЕЗЛАМНІСТЬ особистості на тлі зовнішніх деструктивних впливів.

Узагальнюючи використання образів матері та дитини, ілюстрація підкреслює українську ідентичність, репрезентовану через материнську опіку та турботу, що протистоїть наративам зовнішньої агресії. Таким чином, візуальна композиція передає концепти стійкості, надії та української національної ідентичності в контексті руйнівних наслідків воєнного конфлікту.

Аналізуючи мультимодальні репрезентації в українському воєнному та політичному дискурсі, доцільно застосувати теорію мультимодального злиття, запропоновану Ліном і Чіангом (2015), яка дозволяє простежити, як різні модальності взаємодіють у створенні єдиного комунікативного повідомлення. Даний підхід пояснює специфіку конструювання мультимодальних смислів шляхом взаємодії між візуальними та символічними компонентами, які використовуються для викликання емоційного відгуку й формування відчуття міжнародної підтримки. У випадку соціальних мереж використання культурно-специфічних символів актуалізує потребу в міжкультурному аналізі, що дозволяє визначити, як представники різних культур інтерпретують ці елементи [Lin & Chiang 2015].

Мультимодальність також активно використовується українськими та міжнародними медіа для формування цілісного сприйняття війни. Незалежні ЗМІ застосовують поєднання фотографій, інтерв'ю, графічних матеріалів та текстових коментарів, щоб створювати комплексне уявлення про воєнну реальність. Разом із тим російські медіа також використовують мультимодальні засоби для конструювання

образу України в міжнародному інформаційному просторі, часто застосовуючи візуальні ресурси та маніпулятивні мовні стратегії для підризу української ідентичності та концепту НЕЗЛАМНОСТІ.

Цю конкретну форму мультимодального вираження можна інтерпретувати як різновид пропагандистського дискурсу, що ґрунтується на механізмі, який Лемке позначає як "identity alignment", реалізований через цілісність та послідовність наративу. У цьому контексті стає можливим простежити відмінності у формуванні концепту української НЕЗЛАМНОСТІ в українських та російських засобах масової інформації. Такий аналіз може охоплювати порівняння візуальних характеристик, специфіки добору лексичних засобів, а також стратегій фреймінгу, що використовуються у різних медіа. Це, своєю чергою, дозволяє з'ясувати, яким чином НЕЗЛАМНІСТЬ цілеспрямовано конструюється або, навпаки, піддається у медійному середовищі [Lemke, 2009].

Висновки. Мультимодальні повідомлення, спрямовані на підтримку України,

активно циркулюють у глобальному інформаційному просторі, засвідчуючи дієвість транснаціональних символів, що використовуються в подібних комунікативних практиках. Аналітичні інструменти міжкультурного мультимодального аналізу дають можливість досліджувати, яким чином ці символи адаптуються до різних культурних контекстів та сприймаються міжнародною аудиторією. У межах такого підходу може бути здійснений аналіз мем-культури, у якій цифрові артефакти, створені як реакція на суспільно значущі події, швидко поширюються та інтегрують культурні символи у глобальні спільноти. Дослідження мультимодальних символів набуває особливої цінності, оскільки такі символи здатні долати мовні бар'єри та виконувати функцію універсального засобу комунікації. Аналіз цих міжмовних символів дозволяє глибше зрозуміти, яким чином універсальні зображення сприяють формуванню наративів про НЕЗЛАМНІСТЬ, попри наявність мовних і культурних відмінностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. М'ялковська Л. М., Мурована Б. І. Невербальні засоби репрезентації концепту страх (на матеріалі художнього твору с. Кінга "The Outsider"). *Академічні студії. Серія "Гуманітарні науки"*. Луцьк, 2024 (2). С. 30-36. <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2024.2.5>
2. Adami E. (2016). Introducing multimodality. *The Oxford handbook of language and society*, 2016. P. 451-472.
3. Bellucci F. Peirce's speculative grammar: Logic as semiotics. Routledge. 2017.
4. Friedman V. A Regular Guy In an Olive Tee. *The New York Times*. 2022. URL: <https://www.nytimes.com/2022/03/21/style/volodymyr-zelensky-t-shirt.html>
5. Lemke J. Multimodality, identity, and time. *The Routledge handbook of multimodal analysis*, 2009. P.140-150.
6. Lin T. Y. Y., & Chiang, W. Y. Multimodal fusion in analyzing political cartoons: Debates on US beef imports into Taiwan. *Metaphor and Symbol*, 30(2), 2015. P.137-161.
7. Van Leeuwen T. *Multimodality and identity*. Routledge. 2021.

REFERENCES

1. Mialkovska L. M., Murovana B. I. (2024). Neverbalni zasoby reprezentatsii kontseptu strakh (na materiali khudozhnogo tvor S. Kinha "The Outsider") [Nonverbal means of representing the concept of fear (based on Stephen King's novel "The Outsider")]. *Akademichni studii. Seriiia "Humanitarni nauky"*. Lutsk, (2). S. 30-36 [In Ukrainian]. <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2024.2.5>
2. Adami, E. (2016). Introducing multimodality. *The Oxford handbook of language and society*, P. 451-472.
3. Bellucci, F. (2017). *Peirce's speculative grammar: Logic as semiotics*. Routledge.
4. Friedman, V. (2022). A Regular Guy In an Olive Tee. *The New York Times*. URL: <https://www.nytimes.com/2022/03/21/style/volodymyr-zelensky-t-shirt.html>
5. Lemke, J. (2009). Multimodality, identity, and time. *The Routledge handbook of multimodal analysis*, P.140-150.
6. Lin, T. Y. Y., & Chiang, W. Y. (2015). Multimodal fusion in analyzing political cartoons: Debates on US beef imports into Taiwan. *Metaphor and Symbol*, 30(2), P.137-161.
7. Van Leeuwen, T. (2021). *Multimodality and identity*. Routledge.

YU. V. LITKOVYCH

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Foreign and Ukrainian Philology,
Lutsk National Technical University, Lutsk, Ukraine
E-mail: litkovych@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0003-4962-0617>*

L. V. KOVALCHUK

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of English Philology,
Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine
E-mail: kovalchuk.liudmyla@ynu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-4531-1326>*

**THE NONVERBAL REPRESENTATION OF RESILIENCE CONCEPT
IN ENGLISH MILITARY-POLITICAL DISCOURSE**

This article is devoted to the study of nonverbal representation of the concept of RESILIENCE in Ukrainian military-political discourse that emerged after the start of the full-scale Russian-Ukrainian war. The analysis is based on an interdisciplinary approach that combines multimodal critical discourse analysis, interpretation of visual narratives, and elements of sociosemiotics. Particular attention is paid to how nonverbal components such as images, symbols, gestures, color codes, and the architectonics of visual messages shape the framework of identification and entrench the idea of resilience as a basic characteristic of the collective Ukrainian experience.

The article examines the role of strategic framing in the media environment, in particular how various mass media sources construct an image of invincibility through visual patterns, symbolic oppositions, and emotionally marked representations. The transnational dimension of the spread of visual support for Ukraine is analyzed separately, demonstrating the ability of multimodal symbols to transcend linguistic and cultural boundaries.

In addition, the article substantiates the role of nonverbal means as key mechanisms for mobilizing public emotions and constructing collective subjectivity in conditions of military threat. Particular attention is paid to how gestures, body postures, visual metaphors, and symbolic spatial structures are integrated into military-political discourse and transform the abstract concept of RESILIENCE into an emotionally charged and easily recognizable image accessible to a mass audience. This approach allows us to trace how visual rhetoric contributes to the formation of a common national memory, strengthens the sense of solidarity, and supports the psychological resilience of the population, as well as how these processes occur in interaction with global media flows.

Key words: nonverbal communication, multimodality, the concept of RESILIENCE, military-political discourse, Ukrainian identity, national resilience.

Дата першого надходження статті до видання: 09.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 12.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 13.05.2026